

Marijampolės savivaldybės administracija

**STOTIES G., MARIJAMPOLĖS SAV.
MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
SU EKSPERTINIŲ BŪKLĖS VERTINIMU
(*AIŠKINAMASIS RAŠTAS*)**

Parengė: NŽŽ želdinių ekspertas Arvydas Rutkauskas

Dendrologas, nepriklausomas želdynų ir želdinių būklės ekspertas

LR AM AAA kvalifikacijos atestatas 2022-02-14 Nr. (26)-NŽE-1

El. paštas: dendrologija@rutkauskas.info

Tel.: +370 665 81 800

2025 m. spalio mėn. 7 d.

Turinys

1. DARBO METODIKA	3
2. MEDŽIŲ INVENTORIZACIJOS REZULTATAI.....	6
2.1. STOTIES G., MARIJAMPOLĖS SAV. MEDŽIŲ DENDROLOGINĖ IR DENDROMETRINĖ ANALIZĖ	6
3 .STOTIES G., MARIJAMPOLĖS SAV. AUGANČIŲ MEDŽIŲ BŪKLĖS ĮVERTINIMAS IR.....	7
SIŪLOMOS ŪKINĖS PRIEMONĖS	7
4. PAGRINDINĖS IŠVADOS.....	8
1 priedas. Stoties g., Marijampolės m. sav. želdinių inventORIZACIJOS duomenys (inventORIZACIJOS lentelė su būklės aprašu)	
2 priedas. Stoties g., Marijampolės m. sav. želdinių inventORIZACIJOS zonų planas	

1. DARBO METODIKA

Visi minėtos teritorijos medžiai, vadovaujantis „Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėmis“ (2008 m. sausio 8 d. Nr. DI-5), buvo inventorizuoti 2025 m. rudenį.

Sklype esančiame Stoties g., Marijampolėje vadovaujantis nutarimu „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (2008 m. kovo 12 d. Nr. 206) ir atsižvelgiant į Nr. 11 – miestų ir miestelių gatvių želdiniai - kriterijų saugotinais medžiais ir krūmais įvardijami: 12 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės ir paprastieji kadagiai didesni nei 3 m.

Inventorizacijos metu kiekvienam augalui buvo nustatoma:

- 1) medžio rūšis, nurodant jo numerį plane,
- 2) aukštis, augalams iki 10 m H – 0,5 m tikslumu, aukštesniems nei 10 m H - 1 m tikslumu (Vertex Laser VL5 aukštimačiu),
- 3) skersmuo, 1 cm tikslumu (matuojant jį Haglof žerglėmis 2 statmenomis kryptimis (1,3 m H) ir išvedant vidurkį, o > 65 cm skersmens medžiams – apjuosiant juos matavimo juosta).
- 4) sanitarinė būklė pagal „Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėse (2008) pateikiamą metodiką, su būklės vertinimo skale nuo 1 iki 5. Medžių būklė vertinta naudojant 5 balų skalę (1 - gera būklė, 2 - patenkinama, 3 - nepatenkinama, 4 - bloga, 5 - žuvęs).

Želdinių būklė vertinama apibendrinant kelis rodiklius (2 priedas): genėjimo intensyvumo laipsnį, defoliacijos laipsnį, ligų intensyvumą, kenkėjų gausumą ir pakenkimo laipsnį, medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumą, puvinių lokalizacijos vietas ir pažeidimo intensyvumą, pasvirimo laipsnį ir kt.

Visais atvejais būklė vertinama vizualiai, augalą lyginant su sąlygiškai sveiku augalu. Jei vertinamo medžio būklei inventorizacijos metu įtakos turėjo keletas veiksnių, pvz., jis apgenėtas, pažeistas vabzdžių ar ligų, o taip pat mechaniškai pažeistas jo kamienas, tokiu atveju į apskaitos kortelę buvo įrašomas blogiausios būklės, pagal bet kurį rodiklį, balas.

- 5) 2-3 būklės medžiams buvo nurodomos jų būklės blogėjimo priežastys;

- 6) reikalingos tvarkymo (ūkinės) priemonės:

a) ūkinės priemonės pavadinimas – (medį reikia) šalinti, genėti ar kt.)

Duomenys apdoroti su AutoCAD ir Excel programomis.

2. MEDŽIŲ INVENTORIZACIJOS REZULTATAI

Atliekant Stoties g., Marijampolės sav. sklype augančių dalies pagal Užsakovo pageidavimą medžių inventorizaciją bei tyrimus buvo įvertinta 51 vnt. medžių sanitarinė būklė bei kiti aspektai.

2.1. Stoties g., Marijampolės sav. medžių dendrologinė ir dendrometrinė analizė

Atlikus Stoties g., Marijampolės sav. ekspertizę, buvo konstatuota, kad tirtose želdynų dalyje šiuo metu auga 51 vnt. nuo 12 cm skersmens medžiai priklausantys 5 vietinių ir introdukuotų medžių rūšims. Saugomų medžių auga 44 vnt. (1 lentelė).

1 Lentelė. Stoties g., Marijampolės sav. sklypo dalyje augančių saugomų parametrų medžių rūšinė įvairovė ir jų kamieno apimtis 130 cm aukštyje

Medžių rūšis	Jauni medžiai (d 12-29 cm)	Vidutiniai ir brandūs medžiai (d30-80 cm)	Viso, vnt.
Gluosnis baltasis <i>Salix alba</i>	0	1	1
Liepa grakščioji <i>Tilia euchlora</i>	2	4	6
Liepa mažalapė <i>Tilia cordata</i>	5	25	30
Baltažiedė robinija <i>Robinia pseudoacacia</i> (Nesaugomas)	4	3	7
Švedinis šermukšnis <i>Sorbus intermedia</i>	2	5	7
Iš viso	13	38	51

Medžių būklės blogėjimą įtakojo įvairūs neigiami abiotiniai, biotiniai ir antropogeniniai veiksniai, tačiau akivaizdu, kad esminę neigiamą įtaką turėjo laiku neatlikti medžių formavimo darbai arba netinkamai atlikti medžių genėjimo darbai, kiti mechaniniai pažeidimai. (2 lentelė).

2 lentelė. Stoties g., Marijampolės m. sav. sklype augančių saugomų ir nesaugomų medžių sanitarinės būklės palyginimas

Nr.	Saugomas/ Nesaugomas	Medžio rūšies pavadinimas /Medžių būklė	1	2	3	4	5	Iš viso vnt.	Procentais
1	S	Gluosnis baltasis <i>Salix alba</i>		1				1	1.96
2	S	Liepa grakščioji <i>Tilia euchlora</i>		5		1		6	11.76
3	S	Liepa mažalapė <i>Tilia cordata</i>		14	15	1		30	58.82
4	N	Baltažiedė robinija <i>Robinia pseudoacacia</i>		1	5	1		7	13.73
5	S	Švedinis šermukšnis <i>Sorbus intermedia</i>		3	1	2	1	7	13.73
		Iš viso vnt.	0	24	21	5	1	51	100.00
		Procentais	0	47.06	41.18	9.80	1.96	100	

3 .Stoties g., Marijampolės sav. augančių medžių būklės įvertinimas ir siūlomos ūkinės priemonės

Medžių inventorizacijos - ekspertizės metu buvo konstatuota, kad iš **51** vnt. rastų natūroje medžių: geros sanitarinės būklės - **nėra**, **24** vnt. būklė yra patenkinama, **21** vnt. – nepatenkinama, **5** vnt.- bloga, žuvęs - **1**. Patenkinamos būklės medžių yra **47 procentai**, o net 41 proc. esamų medžių yra nepatenkinamos būklės. Likę 12 proc. yra blogos būklės ar žuvę. Viso nepatenkinamos ir blogos bei žuvusių medžių yra 53 proc.

NŽŽ Ekspertas A. Rutkauskas
Stoties g., Marijampolė
Gluosnis baltasis Nr. 51
2025.09.26 13:04
54.56671, 23.36889
Sporto g. 11, 68231 Marijampolė

Foto Nr. 1. Gluosnis baltasis (*Salix alba*), plane Nr.51 šio medžio būklė yra 2 - patenkinama. Geras poveikis aplinkai ekologiniu požiūriu.

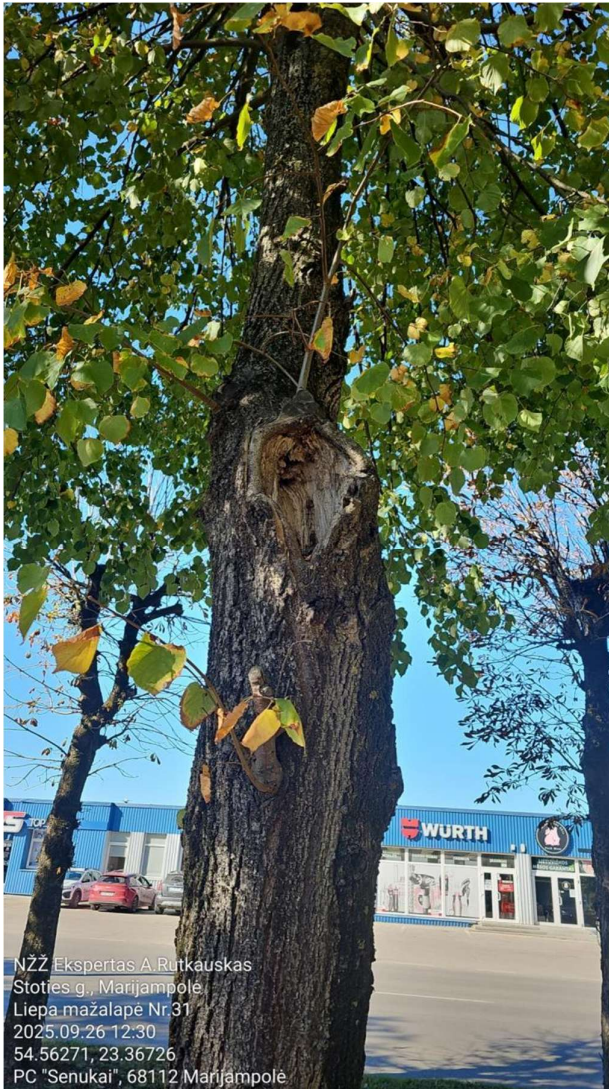

Foto Nr. 2. Mažalapė liepa (*Tilia cordata*) (Nr.31) Gili žaizda, puvinys. Yra numatomas plyšimo pavojus. Būtina sekti medžio būklę. **Foto Nr. 3. Mažalapė liepa** stiprus dviliemeniškumas su pokrypiu, būtina redukuoti lają dėl plyšimo pavojaus. (Nr.32)

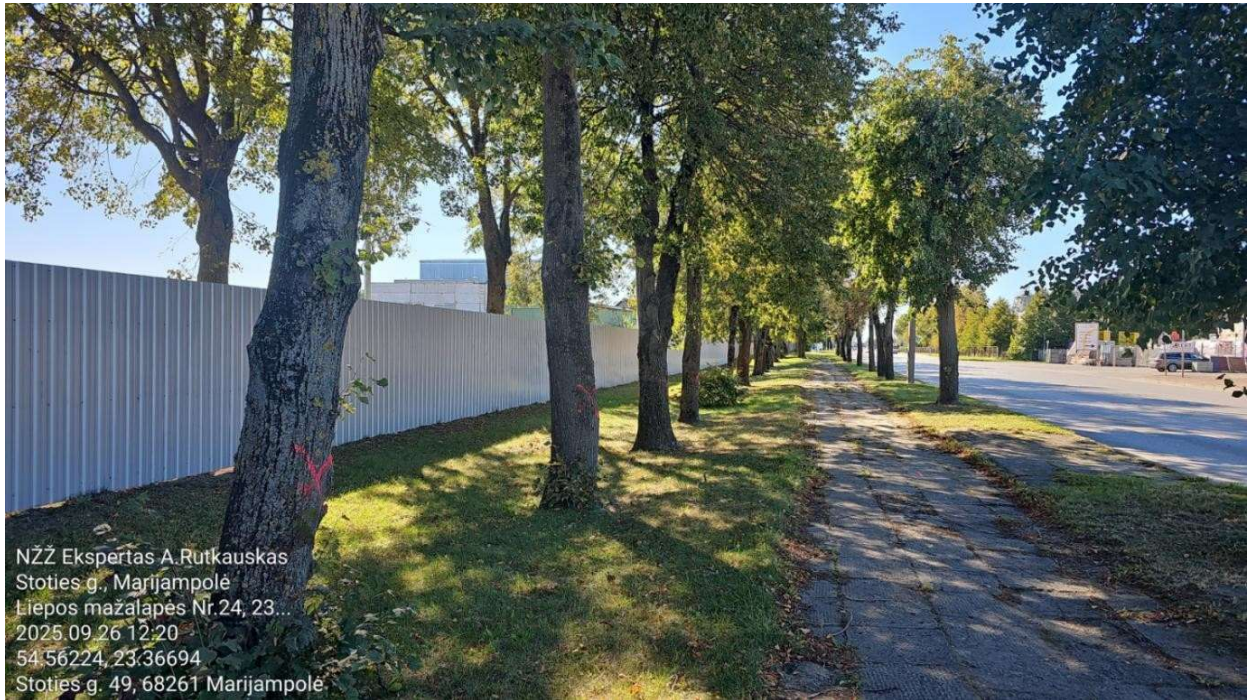

Foto Nr. 4. Mažalapė liepos alėja (*Tilia cordata*) (Nr.23, 24,) Visi alėjos medžiai pažeisti genėjimo metu, turi senas žaizdas kamieno ar dreves 1,5 - 3 m aukštyje, deformuotas lajas ar dviliemeniškumą, pokrypį ar defoliaciją. Reikalinga stebėseną ir sanuojantis lajų genėjimas, šalinant išdžiūvusias šakas, ar redukuojant lają.

NŽŲ Ekspertas A. Rutkauskas
Stoties g., Marijampolė
Šermukšnis švedinis Nr.8
2025.09.26 13:12
54.56153, 23.36622
Stoties g. 4D, 68112 Marijampolė

Foto Nr. 5. Švedinis šermukšnis (*Sorbus intermedia*) Nr.8 žuvęs medis, šalintinas

4. Pagrindinės išvados

1.1. Atlikus Stoties gatvės esančios Marijampolės mieste augančių medžių inventorizaciją – ekspertizę, buvo konstatuota, kad iš 51 vnt. rastų natūroje saugomų parametrų medžių: geros sanitarinės būklės - nėra, 24 vnt. būklė yra patenkinama, 21 vnt. – nepatenkinama, blogos sanitarinės būklės yra 5 medžiai. Žuvusių saugomų rūšių medžių sklype rasta 1 vnt.

Vidutinis visų medžių būklės balas – **2.67**

Tinkamų persodinti medžių šiame sklype nėra.

1.2. Stoties g., Marijampolės m. sav. šiuo metu pagal sklypo paskirtį ir nuosavybę, kuriai taikomas punktas Nr.5 ir Nr. 11 iš LR Vyriausybės nutarimo dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams nuo 12 cm Miestų ir miestelių gatvėse. Vertintoje teritorijoje rasti 44, pagal šį punktą saugomi medžiai, priklausantys trimis saugotinoms rūšims. Iš saugomų rūšių geriausios būklės yra Baltasis gluosnis Nr.51.

1.3. Požeminių komunikacijų apsaugos zonų įtaka medžių saugojamumo statusui šiame akte nevertinta.

1.4. Vertinant sklype esančius medžius, daroma bendra išvada dėl šių želdinių poveikio aplinkai:

1.4.1. Apsauga nuo oro taršos – vidutinė;

1.4.2. Apsauga nuo vėjo ar vandens sukeltos erozijos – nereikšminga;

1.4.3. Biologinės įvairovės palaikymui – nereikšmingas;

1.4.4. Apsauga nuo triukšmo – vidutinė;

1.4.5. Poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui – vidutinis.

1.5. Želdinių estetinės būklės vertinimas: vidutiniška.

1.5.1. Želdiniai gerinantys aplinkos estetiką – 1 ir 2 būklės medžiai, vidutinis reikšmingumas 24 medžiai - 47 procentai;

1.5.2. Želdiniai, darantys ar galėsiantys daryti ateityje neigiamą poveikį aplinkos estetikai – vidutinis poveikis dėl dalies medžių prastėjančios būklės (21 vnt. iš 51 vnt. – 41 proc.).

Parengė: Nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas Arvydas Rutkauskas

